

Da ima družba kmetijska poročstvo za to, da je resnično, kar prošnik v svojem pismu navaja, mora to potrditi predstojnik dotične kmetijske podružnice in pa dotični župan.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske
v Ljubljani 15. oktobra 1878.

Razpis premij

za zboljšane travnike in dobro gospodarstvo na planinah.

Sl. c. kr. ministerstvo kmetijstva je v ta dvojni namen družbi kmetijski podelilo 500 gold. državne podpore.

Take premije od 15 do 30 gold. morejo dobiti le kmetje, ki imajo manjša posestva, pa so zboljšali saj najmanj 2 hektara ali 3 orale skupaj ležečih travnikov (senožet) ali pa planin tako, kakor predpis ministerski veleva.

Kdor hoče premijo za zboljšano senožet dobiti, mora skazati, da je: 1) močvirni travnik na suho djal s tem, da je zabranil vodotoke na travnik, odvodilne grabne vrezal ali pa travnik drenažiral, 2) da je groblje ali grmovje s travnika odpravil, osat, mah in druge živini škodljive rastline zatrl, travnik v jeseni z ostro brano povlekel, 3) da je senožet pognojil z napoljanim mešanim ali drugim gnojem, cestnim blatom, pepelom itd., da je krtine razmetal, 4) da je napeljal gnojivne vode na senožet, če ta tako leži, da je namakanje mogoče.

Premijo za izgledno gospodarstvo na planinah dobi: 1) kdor je svet očedil groblja, gruša, grmovja in krivenčastega lesa, 2) je napravil dobre hleve za živino na planini, 3) je svinjsko pašo (pašo prešičev) ali popolnem odpravil ali jo vsaj na majhen okraj omejil, 4) je močvirni svet na suho dejal in pašo za živino zboljšal.

Prošnje za dobitve take premije se morajo zadnji čas izročiti do 20. novembra (do sv. Ošpete) podpisanemu glavnemu odboru družbe kmetijske tako, da v prošnjem pismu predstojnik dotične kmetijske podružnice in pa dotični župan potrdita resnico tega, kar se v prošnji reče o gori imenovanih pogojih.

Glavni odbor kmetijske družbe Kranjske
v Ljubljani 15. oktobra 1878.

Baron Karol Wurzbach.

Dr. Jan. Bleiweis.

Razmere pašnikov v Bohinji.

Popisal Tomaž Hitz, voditelj sirarskih družeb.

(Dalje in konec.)

Umno gozdarstvo se dá prav dobro združiti z umnim planinskim gospodarstvom. Tukaj pa, žalibog, tega ni. Vsako leto pride manj živine na planine; te napake krivo je pa to, da živini paše manjka, pa zakaj? — zato, ker se čedalje bolj gozd širi.

Tako, na pr., se nahajajo tukaj veliki prostori, ki so pred 20 ali 30 leti najboljša pašna bila, pa so zdaj gosti gozdi, ki so se sami po sebi zarastli. Podnebje, lega in zemlja: vse to je v Bohinji lesu jako ugodno; kjerkoli je majhen prostorček prazen in veter zaseje kako drevesno seme, kmalu vidiš drevesice za drevesicem rasti.

Na svojem vsakoletnem potovanju po planinah sem občudoval tukajšnje lepe gozde s toliko obilnim lesom, — nasproti pa sem miloval lačno in suho živino in ob-

žaloval še bolj uboge dohodke planinarstva. Nehoté se mi je vrivala misel, za kaj in odkodi so tu tako žalostne razmere planinarstva na veliko škodo kmetijstva in tukajšnjih prebivalcev? Če ni nikogar drugega, ki bi se potegnil za to, da se v okom pride takim žalostnim razmeram, morala bi država sama, to je, cesarske oblasti morale bi na noge stopiti, da se v pravo razmero spravi gozdarstvo s planinarstvom. Bohinj je deželica, katera živi in more le živeti od planinarstva in živinoreje; če je tedaj državi na tem ležeče, da ne pogine tukajšnje prebivalstvo, mora pač misliti na sredstva, kako se bi konec storil takim neugodnim razmeram.

In država to lahko stori brez skrbi, da bi poškodovala gozdarsko gospodarstvo, kajti zemlja je temu v Bohinji jako ugodna, če tudi bi se smela živina povsod pasti, le v mladem lesu ne.

Da si se tudi iskreno potezam za planšarstvo v Bohinji, moram vendar še enkrat ponavljati, da nočem škode delati umnemu gozdarstvu. Moje načelo je le to: naj se dá planinskemu gospodarstvu to, česar potrebuje živina za svojo hrano, da potem gospodarju oni dobiček donaja, ki ga sme od nje pričakovati. Kakor pa danes reči stojijo, je žalibog gotovo to, da Kranjska obrtnijska družba dobiček vleče, planinski gospodar pa škodo trpi, ker se paragrafi gozdne postave po gozdnih uradnikih njemu v kvar tolmačijo. Rad bi vendar vedel, ali ima država res kakošno korist od tega, da ena sama družba na svoj prid z gozdom špekulira, Bohinjci pa zaradi tega škodo trpijo, in ali bi ne bilo na večjo korist državi, ko bi pripomogla v to, da bi se mogli Bohinjci umnega planinarstva poprijeti. Ne prezreti se ne sme dalje tudi to, da od planinarstva živijo večidel vsi tukajšnji prebivalci, gozdarstvo pa je samo na prid Kranjski obrtnijski družbi. Zato bi bilo živo želeto, da bi modra postava odvrnila vse te napake, pod katerimi trpi Bohinjsko planinarstvo.

Škoda, da mi danes v „Novicah“ odmerjeni prostor ne pripušča obširno dokazati, kako v Švajci ravnajo, da umna živinoreja in planinsko gospodarstvo nikakor ni na poti gozdarstvu, gozdarstvo pa živinoreje in planšarstva ne moti. V Švajci niso le ondašnji kmetovalci, temuč tudi postavodajalci spoznali, da je umno planinarstvo glavna podlaga blagostanju Švajcarskih hribovcev in da se ne sme omejiti po gozdarstvu. Morebiti drugi pot povem kaj več o tem.

Na korist Bohinjskega planinarstva moram konečno*) izreči toplo željo, naj bi se tu nemudoma odstranile vse zapreke, katere so krive tega, da prizadeve domoljubnih mož, povzdigniti mlekarstvo in sirarstvo, nimajo še tistega vspeha, ki bi ga sicer lahko imele na korist celega Bohinja.

Kmetijske črtice iz Rumunije.

Spisal Franc Schollmayer.

(Dalje.)

Kakor vse proti Donavi ležeče dežele največ dobička si morejo nakloniti iz živinoreje, tako tudi Rumunija; al žalibog, da živinoreja tukaj stoji na prav nizki stopinji. Stepna goveda, katerim pripada tudi Rumunska goveja živina, so popolnem podobna Muriškemu hribovskemu (sivemu) plemenu, pravilne telesne postave, prijazne glave s črnim smrčkom, s črnim nebom in črno zadnjico; edina njih napaka je ta, da imajo pobešen križ. Njih koža je rahla in spitati se dado lahko. V hoji je počasna, sicer pa jako trpežna

*) „Recept“ prinesemo drugi pot.